

Fritt Folk nr. 191.

18 aug. 1941

QUO VADIS?

A tale til folk om rettferdighet og ansvar i en tid som den vi nu gjennomlever er som et ensomt klagerop i ørkenen. All den anstendighetsfølelse, all den broderhjelp, all den æresfølelse vi i Norge la i vår hjelp til Finnland under krigen for 2 år siden, er som blåst bort. Hele den redsel som lå over Norden ved den fare en Russlands-seier vilde bli, be-

tyr intet mot den forsmedelse å ta hjelp, ja redning mot den store fare fra Østen gjennom Tysklands hånd. Hatet må gå foran alt.

Er dette virkelig utslag av det ærlige norske lynne, det vi som folk har arbeidet oss frem under? Da vil jeg åpent si, at her står min forstand stille. Men likeså forundret er jeg over de enkelte menneskers innstilling. De jeg gjennom mitt liv har møtt, både i den politiske verden som i den private. At de ikke reiser sig fra det hatets kompani de er kommet inn i, og roper ut over alt

(Forts. side 9.)

som har drept titusener av kirkens forkynnere, og skjendet de gamle gudshus?

Hvor blir du av?

Og her er mange, mange som må føle ansvar. Og dog tier de. Liv og lære må ikke alene være et munnsvær, et valgagitasjonsord, men må æres og bæres oppe av en karakter!

Du venn og frende Alf Mjøen lot under den forrige kamp om Finnland ditt varme hjerte og din sunde fornuft finne form i mandig tale til det norske folk om dets ærespålikt i å fylke sig i kamp og forsvare faren fra østen. Hvor er du idag? Jeg har ikke hørt din røst, ei heller sett ditt navn iblandt den ærefulle stand du som militær tilhører, og som har samlet sig til masseoprop til det norske folk!

La det også være mig tillatt å nevne vår store skald, folkedikteren Johan Falkberget. — Skulde ikke du også ha et ord å si idag, eller slår du følge med det politiske livssyn Arbeiderpartiet viste igjennem de avbrukne geværer og Internasjonals sanger? Føler ikke du, som står folket, ja nasjonen så nær, igjennem din dikteriske intuisjon, den plikt du har til å si ifra, og ikke la landet skjendes ved å holde oss borte fra ærens kamp. Hvor går du hen?

Jeg minner dig om den plikt en annen stor skald i Norge følte, den gang løgn og hat brøt ned i det franske folk og han åpnet sitt hjerte og sin rettferdighetsfølelse igjennem opprop og tilslutning til den store dikterkollega Victor Hugo.

Denne norske dikter var ikke redd for å sette navn og ære inn, selv om det gikk Roma midt i mot.

Ja, her er mange navn jeg kunde nevne.

Hvor blir dere av, hvor går dere hen?

Skal det politiske hat ride oss til døde? Det er altså intet mere som kan samle oss? Selv broderplikten forsømmes.

Gud fri og bevare det norske folk!

Skal selve æren stilles i annen rekke, når hatets knokkel banker på hjemmets dør!

Enn kristenfolket! De som mener sig å være moralens voktere frem for nogen!

Er alt bare humbug her i livet? De må da kjenne til det som nylig hendte. Der prester blev drept og kirker skjendet — like inn i hjertet av Vest-Europa. En gift-

■ Quo Vadis?

(Forts. fra side 3).

folket, at nu får det være slutt, nu må det stygge vike for det gode, for de krefter som setter livet inn for å redde Norden ifra det russiske barbari. Hvor er dere henne alle I kvinner og menn, som for korte 2 år siden ikke hadde sterke nok ord om å komme finnene til hjelp i sin kamp for Norden?

Hvor går dere hen?

Er situasjonen en annen idag? Henger ikke det samme russisk-asiatiske bøddelsverd over våre hoder idag, som sist det var dratt til hugg og intetgjørelse av Norden?

følelse, all den broderhjelp, all den æresfølelse vi i Norge la i vår hjelp til Finland under krigen for 2 år siden, er som blåst bort. Hele den redsel som lå over Norden ved den fare en Russlands-seier vilde bli, be-

Er dette virkelig utslag av det ærlige norske lynne, det vi som folk har arbeidet oss frem under? Da vil jeg åpent si, at her står min forstand stille. Men likeså forundret er jeg over de enkelte menneskers innstilling. De jeg gjennom mitt liv har møtt, både i den politiske verden som i den private. At de ikke reiser sig fra det hatets kompani de er kommet inn i, og roper ut over alt

(Forts. side 9.)

som har drept titusener av kirkens forkynnere, og skjendet de gamle gudshus?

Hvor blir du av?

Og her er mange, mange som må føle ansvar. Og dog tier de. Liv og lære må ikke alene være et munnsvær, et valgagitasjonsord, men må æres og bæres oppe av en karakter!

Du venn og frende Alf Mjøen lot under den forrige kamp om Finland ditt varme hjerte og din sunde fornuft finne form i mandig tale til det norske folk om dets æresplikt i å fylke sig i kamp og forsvar for faren fra østen. Hvor er du idag? Jeg har ikke hørt din røst, ei heller sett ditt navn iblandt den ærefulle stand du som militær tilhører, og som har samlet sig til masseoprop til det norske folk!

La det også være mig tillatt å nevne vår store skald, folkedikteren Johan Falkberget. — Skulde ikke du også ha et ord å si idag, eller slår du følge med det politiske livssyn Arbeiderpartiet viste igjennem de avbrukne geværer og Internasjonals sanger? Føler ikke du, som står folket, ja nasjonen så nær, igjennem din dikteriske intuisjon, den plikt du har til å si ifra, og ikke la landet skjendes ved å holde oss borte fra ærens kamp. Hvor går du hen?

Jeg minner dig om den plikt en annen stor skald i Norge følte, den gang løgn og bat brøt ned i det franske folk og han åpnet sitt hjerte og sin rettferdighetsfølelse igjennem opprop og tilslutning til den store dikterkollega Victor Hugo.

Denne norske dikter var ikke redd for å sette navn og ære inn, selv om det gikk Roma midt i mot.

Ja, her er mange navn jeg kunde nevne.

Hvor blir dere av, hvor går dere hen?

Skal det politiske hat ride oss til døde? Det er altså intet mere som kan samle oss? Selv broderplikten forsømmes.

Gud fri og bevare det norske folk!

Skal selve æren stilles i annen rekke, når hatets knokkel banker på hjemmets dør!

Enn kristenfolket! De som mener sig å være moralens voktere frem for nogen!

Er alt bare humbug her i livet? De må da kjenne til det som nylig hendte. Der prester blev drept og kirker skjendet — like inn i hjertet av Vest-Europa. En giftbombe fra Russland sprang lekk og forpestet det spanske rike.

Er dette glemt? Eller har ikke kristenplikten ansvar utover ordets forkynnelse?

Men, med selve livet tier de også!

Biskop Berggrav — kirkens superintendent — rører sig ikke.

Ja, hvor går vi hen!

Til et korstog skulde der ropes, skulde vi samles over hele Norden. Det gjelder ikke bare kampen for oss idag — men det gjelder Nordens kulturliv for all evighet! Får Russland først strupe-taket, slippes det aldri mere!

Hvor er det blitt av den ærens stolthet vi engang følte, den som har båret oss oppe ved arv og dikterisk høihet. Er den druknet ned i de hatets bølger som skvulper inn mot vårt land. Har dette daglige drypp fått uthulet vår æresfølelse, så vi har tatt skade på vår sjel? Da fortjener

vi ikke den frihet vi så sårt savner og som det tyske rike i selvforsvar mot England måtte berøve oss.

Snart har Tyskland sammen med Finland og de få frivillige fra Norden beseiret faren fra øst, slått bolsjevismen ned for tid og evighet, og ve over det folk som ikke viser sin takknemlighet og lar hatet vike for kulturens bud.

Erling Bjørnson.

■ Quo Vadis?

(Forts. fra side 3).

folket, at nu får det være slutt, nu må det stygge vike for det gode, for de krefter som setter livet inn for å redde Norden ifra det russiske barbari. Hvor er dere henne alle I kvinner og menn, som for korte 2 år siden ikke hadde sterke nok ord om å komme finnene til hjelp i sin kamp for Norden?

Hvor går dere hen?

Er situasjonen en annen idag? Henger ikke det samme russisk-asiatiske bøddelsverd over våre hoder idag, som sist det var dratt til hugg og intetgjørelse av Norden?

Hvor blir dere av?

Du høireiste kultiverte bonde, statsråd Mellbye — har du intet ord å si til dine trofaste og varmt takknemlige bønder utover landet? Føler du det ikke som en kristenmannsplikt å mane til et nordisk korstog imot de bødler

Verdopland m: 76
31 Mars 1941.

Det nasjonale forfall.

Grønlandssaken.

Av gårdbruker Erling Bjørnson.

Nu står vi atter i solrenningen av den nye tid. Våren med sin grotid skal fylle alles sinn. Bonden med sin dype fedrelandsfølelse skal atter føres til høisetet. Det politiske system som maktstjal ham vender aldri tilbake.

Hvor dypt vi var sunket i nasjonalt forfall, viser dog ingen sak som Grønlandssaken.

Når man leser om det som her er foregått, synes det mig, at man må være en slett nordmann når man ikke skulde føle smerte i sin sjel over den urett og det svik som her er gjort mot vårt kjære fedreland.

Man kan i sannhet spørre: — Hvor er nordmennene? Har demokratiet partikamper i den grad avstumpet våre nasjonale instinkter, at vi har mistet vår æresfølelse? I fare for å bli æreskjelt som løgner og meget annet, når jeg siterer B. B. våger jeg atter. Ifra en festtale han holdt i 1902 hvor han kommer inn på den forsmeldelse Norge led under unionsoppløsningen med Danmark i 1814, uttalte han: «Jeg vil vise hvor meget vi er vokset i verdighet. Tenk, om vi idag skulde skilles fra Danmark. Tror man da at vi hadde, uten et folkeraseri, funnes oss i at vi mistet våre kolonier, våre brødre? Nei, så fornemme er vi blitt at det er en absolutt umulighet. Der lot vi oss ikke avskjære noe på våre grenser. Så det er gått umåtelig frem!»

Så ofte er jeg møtt med i denne tid: — Tenk om B. B. hadde levet idag!

Hertil skal jeg svare: Skikkelig vilde han ha tatt sig like nær av alt det som har hendt som alle oss andre. Men han vilde ikke ha bebreidet det parti som søker å gjenvinne den nasjonale frihet de gamle makthavere tapte. Og pangermann som han var vilde B. B. bedre enn de fleste forstått den nye retning.

Han var også såvidt stor realpolitiker, at han vilde ha fulgt den eneste farbare vei til frihet, gjennom NS og han hadde skikkelig hatt et ord å si til dem som hadde ansvaret for det nasjonale forfall. Og så renslig var han i hele sin ferd, at han forlengst hadde dømt det demokratiske system i Norge.

Men la oss tenke oss at B. B. var iblandt oss, da Norge endelig nådde så langt, at vi vilde søke å få våre gamle skatteland tilbake og at vi i rettferdighetens navn vilde komme på talefot med Danmark, og minne landet om, hvordan det tok våre «norske brødre» fra oss! Kanskje vi da kunne ha grunn til å tro at hans sterke personlighet, hans aldri sviktende vennskapsfølelse mot det gamle broderfolk hans arbeid for rettferdighet, kunne ha nådd frem til de danske hjerter, så Danmark hadde kommet Norge i møte og gitt oss tilbake vårt land. Kanskje også hans innfiytelse hadde nådd så

Endelig er tiden kommet til at der kan tales ut om Grønlandssaken også i Norge. Det var vanskelig nok under det gamle partivesen, hvor alle lederne stod utenfor dette store nasjonale krav, og partipressen fulgte sine ledere i det nasjonale forfall. Det blev derfor «menne fra gaten» som Johan Ludvig Mowinckel så smakfullt sa, som ledet bevegelsen.

Hadde vi hatt de politiske ledere med i folkekravet i stedetfor i mot hadde Grønland i dag atter vært knyttet til moderlandet. — Derom hersker det ingen tvil. —

Men nu blev der en kamp imot mennene som reiste kravet, mot professor Hoel og dr. Smedal, og alt i favør av den danske seier. Dr. Smedal kan nok skikkelig fortelle noe her. Les hans bok «Nasjonalt Forfall», så vil man få et innblikk i dette triste kapittel, og få se hvordan Norges største nasjonale sak blev sabotert ned og hvor man ikke unnså sig for å gå danskens ærend i vår kamp for å få vårt norske land tilbake. Å prisgi til utenlandske dommere å avgjøre dette norsk-danske anliggende, dommere hvis egne landegrenser skyldes det rov de hadde gjort fra andre nasjoner!

Dr. Smedal advarte på det kraftigste allerede i 1928 i en artikkel i T.T. imot en voldgiftstraktat med Danmark, hvor han sier: — For mig står det slik, at vi ved denne traktat opgir vårt krav på Grønland.

Dr. Smedal forstod faren ved å sende en slik sak til internasjonale dommeres avgjørelse. Men statsminister Mowinckel eide ingen betenkeligheter, og satte åpenbart stor pris på å få knyttet sitt politiske renome til en slik sak selv om de derved mistet Grønland. Voldgiftstraktater tilhørte de demokratiske dogmer, og var særlig på moten i den tid. Og vi så hvordan det gikk!

Like efter at dommen var falt skrev professor Skeie «at når Mowinckel angrep sitt eget lands regjering og støttet motparten i en rettergangskamp om landets ære og interesser var det moralsk sett et landsforræderi».

Personlig ser jeg det slik at det var langt mer enn en moralsk forseelse!

Og hvad Hambro angår, president i Norges Storting, utleverte han til den danske sendemann i Oslo, motpartens representant, de stenografiske referater om Grønlandssaken fra de hemmelige stortingsmøter samtidig som hver enkelt stortingsmann måtte angi endringene

—33, uttalte på et stort offentlig møte en av arbeiderpartiets fremskutte menn: «Vi på vår side ønsker for det nye år at Norge må tape i Haag».

Slik optrådte ledende menn og deres presse mot dette nasjonale krav. Internasjonalsmenn!

Har man mere vidnesbyrd behov for det store nasjonale forfall? At Norge var sunket dypt i de nasjonale æresbegreper!

Der har vært nevnt at Grønland er så verdiløst at det var ingen grunn nu, så lenge efter, å ta saken op. Ja tenk! Men her ligger nettop det som gir grunnsynet for den dypere fedrelandsfølelse. Om det er en aldri så liten bete jord som på urett vis tas ifra en bondes nedarvede eiendom, føles det for ham som en krenkelse han ikke kan finne sig i, urett er urett! — og jorden hører slekten til! Slik tenker han. Og på samme måte følger alle som i arv har eie i Norges jord. Hvorfor dette med Grønland er en sjelelig påkjenning. Det hevner sig å overlate landets styre til menn fra de store murgårder med fasader mot gaten. De føler ikke at svik er svik — enten det er lite eller mye som tapes!

Men skal man omgjøre tapet av Grønland i kapital, som kanskje lettere åpner øinene på dem som måler nasjonalfølelsen efter gulltyngden, så har det iallfall være nevnt under salgsryktene til Amerika, at under en pris av 1000 — et tusen millioner kroner vilde det nok ikke gå.

Men vi mistet ikke alene Grønland, Island og Færøyene under dansketiden, men vi måtte nok ganske anderledes betale gildet. Vi mistet også til Skottland: Orkenøiene og Shetlandsøyene, til Sverige: Herjedalen, Jämtland og tilslutt Bohuslän med sine tre byer og den berømte festning. Så Norge hadde under alle omstendigheter fortjent et fair opgjør med Danmark i 1814.

At en traktat kan bli godkjent, som den der blev laget hin vårdag i Kiel 1814, kan alene bero på, at det moralske nivå for statsmenn alltid har ligget langt under det som det store folk vil dømme som anstendig og verdig i en nasjon av ære. — Og det kan trygt sies at en overenskomst som den i Kiel er vel et av de styggeste eksempler på dette som den siviliserte verden har oplevet. At disse gamle norske provinser, som til og med under hele dansketiden hadde norskfødte embhedsmenn, blev tatt fra Norge ved en av de mest beviste usannheter — ja det er ikke farlig her å bruke det stygge ord løgn, kan ingen i den vide verden bestride.

Den danske underhandler, — kammerherre Bourcke som hadde den dansk-norske konges oppdrag å overgi hele kongeriket Norge til Sverige, fikk innbildt den svenske grev Wetterstedt, at Island, Grønland og Færøyer

eller Jordloven. For mig har disse to saker vært avgjørende for mitt forhold til de gamle partier og vilde under alle omstendigheter fjernet mig fra et demokrati som i den grad har forsømt sine nasjonale plikter.

Jeg kjenner ikke til og har heller ikke spurt de nuværende makthavere hvordan de stiller sig til denne sak. Men jeg føler mig styrket i min tro på en nasjonal løsning ved NS. Ingen av regjeringens medlemmer er bundet av sine tidligere handlinger. Det er frie norske menn uten andre hensyn enn fedrelandets vel.

Disse frie menn skal ta sæte ved forhandlerbordet efter krig og bære frem de norske krav om rettferdig opgjør.

sin sjel over den urett og det svik som her er gjort mot vårt kjære fedreland.

Man kan i sannhet spørre: — Hvor er nordmennene? Har demokratiets partikamper i den grad avstumpet våre nasjonale instinkter, at vi har mistet vår æresfølelse? I fare for å bli æreskjelt som løgner og meget annet, når jeg siterer B. B. vager jeg atter. Ifra en festtale han holdt i 1902 hvor han kommer inn på den forsmeldelse Norge led under unionsoppløsningen med Danmark i 1814, uttalte han: «Jeg vil vise hvor meget vi er vokset i verdighet. Tenk, om vi idag skulde skilles fra Danmark. Tror man da at vi hadde, uten et folkeraseri, funnes oss i at vi mistet våre kolonier, våre brødre? Nei, så fornemme er vi blitt at det er en absolutt umulighet. Der lot vi oss ikke avskjære noe på våre grenser. Så det er gått umåtelig frem»!

Så ofte er jeg møtt med i denne tid: — Tenk om B. B. hadde levet idag!

Hertil skal jeg svare: Skikkelig vilde han ha tatt sig like nær av alt det som har hendt som alle oss andre. Men han vilde ikke ha bebreidet det parti som søker å gjenvinne den nasjonale frihet de gamle makthavere tapte. Og pangermann som han var vilde B. B. bedre enn de fleste forstått den nye retning.

Han var også såvidt stor realpolitiker, at han vilde ha fulgt den eneste farbare vei til frihet, gjennom NS og han hadde skikkelig hatt et ord å si til dem som hadde ansvaret for det nasjonale forfall. Og så renselig var han i hele sin ferd, at han forlengst hadde dømt det demokratiske system i Norge.

Men la oss tenke oss at B. B. var iblandt oss, da Norge endelig nådde så langt, at vi vilde søke å få våre gamle skatteland tilbake og at vi i rettferdighetens navn vilde komme på talefot med Danmark, og minne landet om, hvordan det tok våre «norske brødre» fra oss! Kanskje vi da kunne ha grunn til å tro at hans sterke personlighet, hans aldri sviktende vennskapsfølelse mot det gamle broderfolk hans arbeid for rettferdighet, kunne ha nådd frem til de danske hjerter, så Danmark hadde kommet Norge i møte og gitt oss tilbake vårt land. Kanskje også hans innflytelse hadde nådd så langt at de menn i Norge, de tre partiledere, trekløveret Hambro, Mowinckel og Nygaardsvolds passive og direkte motstand mot den nasjonale gjenreisning av Norges grenser vilde ha fått dødsstøtet, vilde ha reist det folkeraseri som B. B. sa i sin tale, og fått fjernet disse tre politikerne ut av norsk politikk, før de nu flyktet ut av landet. Da vilde sikkerlig meget ha sett anderledes ut i Norge i dag.

var vanskelig nok under det gamle partivesen, hvor alle lederne stod utenfor dette store nasjonale krav, og partipressen fulgte sine ledere i det nasjonale forfall. Det blev derfor «menne fra gaten» som Johan Ludvig Mowinckel så smakfullt sa, som ledet bevegelsen.

Hadde vi hatt de politiske ledere med i folkekravet i stedet for i mot hadde Grønland i dag atter vært knyttet til moderlandet. — Derom hersker det ingen tvil.

Men nu blev der en kamp imot mennene som reiste kravet, mot professor Hoel og dr. Smedal, og alt i favør av den danske seier. Dr. Smedal kan nok skikkelig fortelle noe her. Les hans bok «Nasjonalt Forfall», så vil man få et innblikk i dette triste kapittel, og få se hvordan Norges største nasjonale sak blev sabotert ned og hvor man ikke unnsa sig for å gå danskenes ærend i vår kamp for å få vårt norske land tilbake. Å prisgi til utenlandske dommere å avgjøre dette norsk-danske anliggende, dommere hvis egne landegrenser skyldes det rov de hadde gjort fra andre nasjoner!

Dr. Smedal advarte på det kraftigste allerede i 1928 i en artikkel i T.T. imot en voldgiftstraktat med Danmark, hvor han sier: — For mig står det slik, at vi ved denne traktat opgir vårt krav på Grønland.

Dr. Smedal forstod faren ved å sende en slik sak til internasjonale dommeres avgjørelse. Men statsminister Mowinckel eide ingen betenkeligheter, og satte åpenbart stor pris på å få knyttet sitt politiske renome til en slik sak selv om de derved mistet Grønland. Voldgiftstraktater tilhørte de demokratiske dogmer, og var særlig på moten i den tid. Og vi så hvordan det gikk!

Like etter at dommen var falt skrev professor Skeie «at når Mowinckel angrep sitt eget lands regjering og støttet motparten i en rettergangskamp om landets ære og interesser var det moralsk sett et landsforræderi».

Personlig ser jeg det slik at det var langt mer enn en moralsk forseelse!

Og hvad Hambro angår, president i Norges Storting, utleverte han til den danske sendemann i Oslo, motpartens representant, de stenografiske referater om Grønlandssaken fra de hemmelige stortingsmøter samtidig som hver enkelt stortingsmann måtte avgi erklæring om taushetsløfte. Senere fikk president Hambro Storkors av St. Olav, Norges høieste utmerkelse for fedrelandets tjeneste! Sic transit gloria mundi.

Var det så rart vi tapte Grønlandssaken når der under prosessen kunde fortelles dommerne hvordan Norges ledende menn så på den norske sak?

Like før domsavsigelsen var ventet, ved nyttårsskiftet 1932

å ta saken op. Ja tenk! Men her ligger nettopp det som gir grunnsynet for den dypere fedrelandsfølelse. Om det er en aldri så liten bete jord som på urett vis tas ifra en bondes nedarvede eiendom, føles det for ham som en krenkelse han ikke kan finne sig i, urett er urett! — og jorden hører slekten til! Slik tenker han. Og på samme måte følger alle som i arv har eie i Norges jord. Hvorfor dette med Grønland er en sjelelig påkjennning. Det hevner sig å overlate landets styre til menn fra de store murgårder med fasader mot gaten. De følger ikke at svik er svik — enten det er lite eller mye som tapes!

Men skal man omgjøre tapet av Grønland i kapital, som kanskje lettere åpner øinene på dem som måler nasjonalfølelsen efter gulltyngden, så har det iallfall være nevnt under salgsryktene til Amerika, at under en pris av 1000 — et tusen millioner kroner vilde det nok ikke gå.

Men vi mistet ikke alene Grønland, Island og Færøyene under dansketiden, men vi måtte nok ganske anderledes betale gildet. Vi mistet også til Skottland: Orkenøiene og Shetlandsøyene, til Sverige: Herjedalen, Jämtland og tilslutt Bohuslän med sine tre byer og den berømte festning. Så Norge hadde under alle omstendigheter fortjent et fair opgjør med Danmark i 1814.

At en traktat kan bli godkjent, som den der blev laget hin vårdag i Kiel 1814, kan alene bero på, at det moralske nivå for statsmenn alltid har ligget langt under det som det store folk vil dømme som anstendig og verdig i en nasjon av ære. — Og det kan trygt sies at en overenskomst som den i Kiel er vel et av de styggeste eksempler på dette som den siviliserte verden har oplevet. At disse gamle norske provinser, som til og med under hele dansketiden hadde norskfødte embedsmenn, blev tatt fra Norge ved en av de mest bevissete usannheter — ja det er ikke farlig her å bruke det stygge ord løgn, kan ingen i den vide verden bestride.

Den danske underhandler, — kammerherre Bourcke som hadde den dansk-norske konges oppdrag å overgi hele kongeriket Norge til Sverige, fikk innbildt den svenske grev Wetterstedt, at Island, Grønland og Færøyene aldri har tilhørt Norge, som greven skrev i sin innberetning angående overenskomsten. Det var løgnen. Og på dette er det at Danmark idag vil være med på å oprettholde suvereniteten over Grønland. Men kanskje det er med det danske folk som med det norske, at det er de færreste som kjenner den fulle sannhet i dette tragiske kapittel av vår felles historie?

Ingen domstol kan hverken svekke eller mildne ansvaret for det land, eller den person som beviselig har begått en urett mot en annen. Kun hel avbigt, eller søke å ta imot det forlik den fornærmede går med på, er fyldestgjørende.

Det er diplomatisk usselhet i en sak som Grønlandssaken å skyte sig inn under Haagerdomstolens avgjørelse, den kan ikke fjerne kjensgjerningene eller undskylde det danske folk.

Denne smerte blir en dobbelt smerte for oss nordmenn, fordi vi elsker det danske folk og dets land.

Tiden tillater mig ikke å gå sterkere inn for Grønlandssaken